

[Domovská Stránka](#) > ... > [Rodinné Veci a Dedenie](#) > [Únosy Detí Rodičmi](#) > [Spracúvanie Doručených Vecí Týkajúcich Sa Návratu Súdmi](#) > [Slovakia](#)

Spracúvanie doručených vecí týkajúcich sa návratu súdmi

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Slovensko

1 Koncentrácia právomocí

1.1 Ktorý orgán je príslušný prejednávať žiadosti o návrat podľa Haagskeho dohovoru z roku 1980/článku 22 nariadenia Brusel IIb (ďalej len „žiadosti o návrat“)?

Súd podľa miestnej príslušnosti vymedzenej v zákone.

1.2 Je právomoc prejednávať žiadosti o návrat obmedzená len na špecializované súdy? – Ak áno, na ktoré súdy sa obmedzuje? Koľko sudcov špecializovaného súdu vykonáva túto právomoc? – Ak nie, sú sudcovia, ktorí prejednávajú žiadosti o návrat, špecializovaní?

Na Slovensku máme 3 príslušné súdy na konanie o návrat maloletého:

a) Mestský súd Bratislava II pre obvod Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre, Krajského súdu v Trnave,

b) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trenčíne, Krajského súdu v Žiline,

c) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach, Krajského súdu v Prešove.

Na MS BA je 123 aktívnych sudcov, na OS BB je 107 a na MS KE je 73 aktívnych sudcov

1.3 Akým spôsobom sa žiadosti o návrat pridelujú sudcovi?

Ak zákon neustanovuje inak, veci určené podľa predmetu konania sa v súlade s rozvrhom práce pridelujú jednotlivým senátom alebo samosudcom náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky tak, aby bola vylúčená možnosť ovplyvňovania pridelenia vecí.

1.4 Aká osobitná odborná príprava sa poskytuje špecializovaným sudcom? Majú konkrétne možnosť zúčastňovať sa na medzinárodných konferenciách zameraných na medzinárodné rodinné právo? Existuje v rámci vašej jurisdikcie pravidelná konferencia, na ktorú sú pozývaní všetci sudcovia zaoberajúci sa žiadosťami o návrat?

Sudcovia si môžu vybrať podujatia zamerané na medzinárodne rodinné právo organizované Justičnou akadémiou (vzdelávacia inštitúcia Slovenskej republiky pre sudcov, prokurátorov a súdnych úradníkov), ďalej majú sudcovia

možnosť zúčastňovať sa medzinárodných konferencií. V rámci Súdnej siete pre občianske veci Slovenskej republiky sa približne na polročnej báze uskutočňuje stretnutie kontaktných bodov a zároveň majú kontaktné body možnosť zúčastniť sa zasadnutí EJN.

2 Prax a postup pri žiadostiach o návrat na súde prvého stupňa

2.1 Existujú osobitné pravidlá praxe a postupu pri žiadostiach o návrat? Ak áno, uveďte stručné zhrnutie postupu a prípadne odkaz

Procesný postup je osobitne upravený v § 123 až 134 CMP s prihliadnutím aj na potrebu urýchleného rozhodnutia sú skrátené lehoty na vyjadrenie (§ 131 CMP - lehota na vyjadrenie „únoscov“ 7 dní bez možnosti odpustenia zmeškania lehoty - § 129 CMP) aj na celkové rozhodnutie (§ 134 CMP - v lehote šiestich týždňov) v súlade s Dohovorom o únosoch a Nariadením Brusel II b. Súd zároveň má možnosť rozhodnúť bez nariadenia pojednávania podľa § 132 CMP, čo sa v praxi neuplatňuje z dôvodu nesúhlasu účastníkov konania s rozhodnutím súdu bez nariadenia pojednávania.

2.2 Aké kroky sa prijímajú na splnenie cieľa šiestich týždňov, ktorý sa opisuje v článku 24 ods. 2 nariadenia Brusel IIb?

Zabezpečenie potrebných listinných dôkazov s prihliadnutím aj na skúsenosti z iných predchádzajúcich návratových konaní spravidla tak, aby bolo možné vec rozhodnúť na prvom pojednávaní (napr. listiny za účelom preukázania obvyklého pobytu mal. dieťaťa, výsluch konkrétnych svedkov, skrátenie úložnej lehoty na preberanie zásielok účastníkmi konania zo štandardných 18 dní na cca 10 dní).

- hneď po doručení návrhu na návrat maloletého do cudziny na súd, súd vyzve Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže na poskytnutie súčinnosti, spočívajúcej vo vyjadrení, či medzi rodičmi maloletého dieťaťa prebieha, resp. prebehla mediácia a s akým výsledkom
- taktiež súd vyzýva na poskytnutie súčinnosti aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, za účelom prešetrenia pomerov v domácnosti, v ktorej sa momentálne maloleté dieťa nachádza, ako aj za účelom zistenia iných relevantných skutočností
- a tretia vyzve smeruje k rodičovi, ktorý maloleté dieťa neoprávnene premiestnil, aby sa vyjadril k návrhu na návrat maloletého dieťaťa do cudziny

2.3 Aké opatrenia sa prijímajú v prípade využitia mediácie, aby sa neohrozilo dodržanie cieľa šiestich týždňov pri postúpení veci na mediáciu? Ako súd skúma, či má byť zabezpečený styk v súlade s článkom 27 ods. 2 nariadenia Brusel IIb? Skúma súd, či sa má styk zabezpečiť len na základe žiadosti jednej zo strán alebo to môže urobiť aj z vlastného podnetu?

Niektoré súdy nemajú skúsenosť s mediáciou v rámci špecifických konaní, zákonná úprava neukladá súdu povinnosť uložiť účastníkom povinnosť zúčastniť sa mediácie. Sudca po otvorení pojednávania však má možnosť otvoriť zmierovacie konanie, povedať predbežný právny názor a dať možnosť účastníkom konania v rámci prerušenia pojednávania vyriešiť návratové konanie zmierlivo, avšak v praxi vzhľadom na výrazne narušené vzťahy účastníkov konania je zmierovacie konanie spravidla neúspešné. Súd skúma potrebu úpravy styku aj z úradnej moci z písomných a ústnych vyjadrení účastníkov konania. K úprave styku súd môže pristúpiť na návrh účastníka alebo aj bez návrhu podľa okolností prípadu podľa rovnakých zásad ako platia pre nariadenie neodkladného opatrenia pre dočasnú úpravu styku rodiča s mal. dieťaťom (§ 360 CMP).

V prípade využitia mediácie je potrebné k tomu prispôbiť termín pojednávania a mediácia prebieha počas súdneho konania, aby sa efektívne využil čas od doby nariadenia pojednávania do doby vykonania pojednávania. Súd má možnosť overiť si výkon styku prostredníctvom vyjadrení dospelých účastníkov konania, ako aj na základe správy UPSVaR resp. rozhovorom s dieťaťom. Súd sleduje najlepší záujem maloletého dieťaťa, avšak výkon styku je právom rodiča a nie je povinnosťou, teda pokiaľ rodič nemá záujem o takúto úpravu súd to nezvykne upravovať

2.4 Akým spôsobom má dieťa možnosť vyjadriť svoje názory v konaní o návrate? Opíšte, kto vypočúva názory dieťaťa a v ktorej fáze konania sa jeho názory vypočúvajú

Spôsob vypočutia mal. dieťaťa sa posudzuje podľa veku dieťaťa a potrieb konania. Dieťa vypočúva sudca osobne, v osobitne prispôsobenej miestnosti, tzv. detská izba, spravidla v deň, kedy prebieha na súde aj pojednávanie vo veci samej alebo osobitný procesný opatrovník za prítomnosti psychológa, ktorý mal. dieťa zastupuje v konaní na súde, a to ešte pred pojednávaním v rámci podania správy o šetrení pomerov v rodine. Uvedené ale nebráni tomu, aby aj sudca opätovne osobne vypočul mal. dieťa.

2.5 Podlieha počet súdnych pojednávaní v prípade žiadostí o návrat diskrečnej právomoci súdu alebo sa minimálny/maximálny počet stanovuje vo vašom právnom poriadku? Ak áno, uveďte príslušné ustanovenia

Nie je stanovený počet pojednávaní v právnom poriadku SR, teda podlieha diskrečnej právomoci súdu.

2.6 Pripúšťajú sa na pojednávaní ústne dôkazy? Ak áno, pripúšťajú sa prednesy na doplnenie písomného podania?

Áno, pretože výsluch účastníka konania ako jeden z dôkazných prostriedkov a vykonáva sa priamo na pojednávaní (Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Dôkazným prostriedkom je najmä výsluch strany, výsluch svedka, listina, odborné vyjadrenie, znalecké dokazovanie a obhliadka. Ak nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.).

Prednesy na doplnenie písomného podania sa pripúšťajú, avšak v konaní nemožno odpustiť zmeškanie lehoty.

2.7 Je navrhovateľ povinný zúčastniť sa na pojednávaní? Existujú nejaké procesné dôsledky v prípade, že sa navrhovateľ na pojednávaní nezúčastní?

Nie je povinný zúčastniť sa na pojednávaní a neexistujú procesné dôsledky.

Ak ale navrhovateľ nie je zastúpený advokátom, musí uviesť adresu na doručovanie písomností v SR. V prípade, ak sa navrhovateľ osobne nezúčastní na pojednávaní vystavuje sa tým riziku, že súdu nebudú známe všetky podstatné okolnosti a dôkazy pre rozhodnutie v jeho prospech. V CMP sú upravené len procesné následky pre druhú stranu, t.j. toho kto podľa navrhovateľa porušuje právo, v prípade jeho neúčasti resp. nečinnosti v konaní (§131 a 132 CMP).

2.8 Sú súdy vybavené videokonferenčnými zariadeniami, ktoré umožňujú účasť na dial'ku prostredníctvom videokonferencií? Aký je právny rámec pre používanie videokonferencie na pojednávaní? Existuje osobitný právny rámec pre pojednávania v rámci konania o návrate?

Materiálna vybavenosť súdov ohľadom videokonferencií v tomto prípade je nedostatočná, zariadenie sa však nachádza iba v niektorých pojednávacích miestnostiach.

Právny rámec na pre používanie videokonferencie na pojednávaní upravuje § 175 ods. 2 CSP.

Neexistuje osobitný právny rámec pre pojednávania prostredníctvom videokonferenčných zariadení a iných technických zariadení v rámci konania o návrate.

2.9 Aký druh opatrení vrátane predbežných alebo ochranných opatrení (záruk) možno prijať na zabezpečenie bezpečného návratu dieťaťa?

Súd prijme aj bez návrhu tzv. vhodné opatrenia na zabezpečenie podmienok pre návrat mal. dieťaťa. O vhodných opatreniach súd rozhoduje bezodkladne, spravidla bez výsluchu účastníkov (napr. úprava styku navrhovateľa s mal. dieťaťom, uloženie dočasného zákazu premiestniť mal. dieťa mimo územia SR rodičovi alebo osobe, ktorá má dieťa u seba bez predchádzajúceho súhlasu súdu, zapísanie tohto zákazu premiestnenia aj do evidencie Úradu hraničnej a cudzineckej polície prezídia PZ SR, zapísanie blokácie cestovných pasov mal. detí do evidencie Úradu hraničnej a cudzineckej polície prezídia PZ SR, uloženie povinnosti rodičom oznámiť súdu

akúkoľvek zmenu miesta pobytu mal. dieťaťa na území SR).

3 Odvolania

3.1 Je možné podať odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa?

áno.

3.2 Ak právo na odvolanie existuje, je absolútne alebo sa vyžaduje povolenie? Alebo sa možno odvolať len v právnych otázkach?

Právo na odvolanie je absolútne limitované iba časom na odvolanie – 15 dní. Osobitné povolenie sa nevyžaduje.

3.3 Preruší sa automaticky v prípade odvolania výkon príkazu na návrat dieťaťa alebo sa môže aj napriek tomu vykonať?

Podľa právnej úpravy SR – ustanovenia § 133 ods. 2 CMP sa výkon príkazu na návrat dieťaťa podaním odvolania preruší okrem prípadu, kedy súd na návrh účastníka konania môže rozhodnúť o predbežnej vykonateľnosti rozhodnutia- § 233 CSP – vtedy je rozhodnutie vykonateľné doručením (pozn. pre EU platí nariadenie Brusel IIb, ktoré predbežnú vykonateľnosť pripúšťa; v Haagskom dohovore o únosoch predbežná vykonateľnosť nie je upravená).

3.4 Existuje možnosť druhého odvolania? Ak áno, vyžaduje sa povolenie?

Možnosť druhého odvolania neexistuje.

Existuje mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatnému rozhodnutiu – žaloba na obnovu konania.

3.5 Aké odborné skúsenosti a odbornosť sú k dispozícii na odvolacích súdoch?

Sú špecializované odvolacie súdy na poručenskú agendu (nie iba na návratové konanie).

3.6 Aká je lehota na prerokovanie odvolania, prípadne druhého odvolania? Udeľuje sa v prípade skráteného konania prioritna na základe štatútu, rokovacieho poriadku alebo praxe súdu?

Právna úprava SR striktné neupravuje odvolaciemu súdu lehotu na prerokovanie odvolania.

3.7 Aké procesné kroky je potrebné vykonať v súlade s článkom 24 ods. 3 nariadenia Brusel IIb, aby začala plynúť šesťtyždňová lehota na preskúmanie odvolania súdom vyššieho stupňa?

Doručenie odvolania (lehota na podanie odvolania 15 dní) a replika, duplika, pri ktorých musí byť dodržaná lehota minimálne 10 dní, ktorých skrátenie právna úprava SR neumožňuje, čím sa neúmerne predlžuje odvolacie konanie.

4 Výkon príkazu na návrat vydaného súdom

4.1 Ktorý orgán je príslušný vykonávať príkazy na návrat?

Rovnaký súd, ktorý rozhodol o navrátení mal. dieťa do krajiny jeho obvyklého pobytu (371 ods. 5 CMP).

4.2 Sú príkazy na návrat predbežne vykonateľné? Ak áno, rozhoduje o tom súd automaticky alebo o to musí navrhovateľ požiadať? Ako je ovplyvnená predbežná vykonateľnosť príkazu na návrat v prípade jeho napadnutia?

Príkazy na návrat (uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia podľa právnej úpravy SR) sú predbežne vykonateľné (§ 377 ods. 4 CMP).

Rozhoduje o tom súd automaticky.

Predbežná vykonateľnosť príkazu na návrat v prípade jeho napadnutia/podania odvolania tým nie je ovplyvnená.

4.3 Aký je postup pri výkone príkazov na návrat? Existujú nejaké právne opatrenia (napríklad určité sankcie), ktoré môžu pomôcť zabezpečiť výkon príkazu na návrat?

Po doručení návrhu na výkon rozhodnutia zo strany oprávneného (navrhovateľa) v prípade, ak nedošlo k dobrovoľnému splneniu povinnosti navrátiť mal. dieťa do krajiny jeho obvyklého pobytu zo strany povinného, súd koná prednostne a urýchlene vzhľadom na charakter konania tak, aby bolo rozhodnutie o navrátení vykonané do 6 týždňov. V prípade, ak nedôjde v tejto lehote k výkonu alebo k zastaveniu vykonávacieho konania, o dôvodoch omeškania súd vykoná bezodkladne záznam v súdnom spise. Pojednávanie vo veci výkonu rozhodnutia v návratovom konaní nie je potrebné nariadiť. Pokiaľ z návrhu na výkon rozhodnutie vyplýva, že nedošlo k splneniu povinnosti – dobrovoľnému navráteniu mal. dieťaťa do krajiny jeho obvyklého pobytu, súd nariadi výkon tohto rozhodnutia. Súd spravidla uskutoční výkon rozhodnutia, a to odňatie mal. dieťaťa tomu u koho nemá byť, aj bez vykonania úkonov a opatrení smerujúcich k dobrovoľnému splneniu povinnosti, a to z dôvodu, že by mohli viesť k zmareniu odňatia dieťaťa. Výzvu na dobrovoľné plnenie súd môže urobiť priamo na mieste samom pri odňatí mal. dieťaťa. V prípade, ak výkon rozhodnutia- odňatie mal. dieťaťa nie je úspešný napr. z dôvodu, že sa povinný s mal. dieťaťom skrýva, možno uložiť aj následne a opakovane pokuty až do 1.000,- € alebo odňať rodičovský príspevok, rodinné prídavky a je možné využiť aj inštitúty trestného práva – vyhlásenie pátrania, podanie podnetu na podozrenie z páchania trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia – 349 Tr. Zákona.

4.4 Opíšte postup pri podávaní žiadosti o pozastavenie a zamietnutie výkonu príkazov na návrat?

Zamietnutie návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia prichádza do úvahy len vtedy, ak exekučný titul nie je vykonateľný alebo ak okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti.

Ak nie je ani jedna z týchto skutočností, súd nariadi výkon rozhodnutia. Odvolanie proti rozhodnutiu o nariadení výkonu rozhodnutia nie je prekážkou, aby súd prvej inštancie výkon rozhodnutia uskutočnil.

Odklad výkonu rozhodnutia prichádza do úvahy len v zákonom ustanovených prípadoch. Odklad možno povoliť na návrh aj bez návrhu, a to vtedy, ak je život, zdravie alebo priaznivý vývoj maloletého výkonom rozhodnutia vážne ohrozený alebo ak to vyplýva z Nariadenia Brusel II b – čl. 56.

5 5. Výkon privilegovaného rozhodnutia vydaného cudzím súdom

5.1 Ktorý orgán by bol zodpovedný za výkon cudzieho tzv. imperatívneho rozhodnutia, t. j. príkazu na návrat uvedeného v článku 11 ods. 8 nariadenia Brusel IIa, alebo cudzieho privilegovaného rozhodnutia podľa článku 29 ods. 6 nariadenia Brusel IIb, ktoré sa týkajú návratu dieťaťa po zamietnutí v dožiadanom štáte podľa článku 13 ods. 1 písm. b) alebo článku 13 ods. 2 Haagskeho dohovoru z roku 1980?

Prvoinštančný súd.

6 Justičná spolupráca

6.1 Nominoval oficiálne/neoficiálne váš súdny orgán špecializovaného sudcu do Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci (EJS-civil)/Medzinárodnej haagskej siete sudcov (IHNJ)?

Áno, aj pre EJS a IHNJ.

6.2 Ak áno, je nominovaný sudcom, ktorý vykonáva súdnu činnosť? Bola nominácia oficiálna

alebo neoficiálna?

Ide o oficiálnu nomináciu a menovanie ministrom spravodlivosti SR.

■ Posledná aktualizácia: 04/08/2026

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.